

BUITEN

23^E JAARGANG N^O. 24

ZATERDAG 15 JUNI 1929

Foto C. Steenbergh

DE EERSTE TOCHT NAAR DE WEIDE

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

DE EERSTE TOCHT NAAR DE WEIDE (ILL.)	BLZ. 277
GALATEA EN HANS BRIL, DOOR JAN WALCH (24)	BLZ. 278
EEN NIEUWE WEDSTRIJD: KORTE VERHALEN . . .	BLZ. 279
DE SIJPESTEIN (SLOT), (GEÏLL.), DOOR RO VAN OVEN	BLZ. 280—282
EEN EXCENTRIEKE WANDELJURK, DOOR RALPH SPRINGER	BLZ. 281
LUCHTKASTEEL (SLOT), (GEÏLL.), DOOR J. VAN SCHAICK	BLZ. 282
DWARS DOOR HET LAND VAN DE MAFFIA (GEÏLL.), DOOR J. F. BAER VAN HEMMERSWEIL	BLZ. 284—287
ROODBORSTJES, DOOR G.	BLZ. 287
EEN ZEVENTIGJARIGE. C. STEENBERGH, DE FOTOGRAAF VAN „BUITEN” (GEÏLL.)	BLZ. 288
IN HET RIJK DER STILTE (ONDER HET IJSDAK), DOOR CHARLES G. D. ROBERTS (I).	BLZ. 288

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adresceeren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam, stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holkema's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's

Nieuw verschenen nummers 25 ets., oudere 50 ets.

GALATEA EN HANS BRIL

24) DOOR JAN WALCH

EEN oogenblik dacht hij erover, Goldsman om uitstel te verzoeken. Maar het was heel duidelijk, dat Goldsman en uitstel bezwaarlijk te combineeren begrippen waren. Neen, — uitstel zou er moeten zijn, allicht, maar dat zou genomen en niet gegeven moeten worden. Dus moest hij op reis gaan. Ja — En waarheen? Liefst naar een oord, waar men op een gemakkelijke manier aan het geld kon komen, zonder hetwelk terug te keeren een te bezwaarlijke onderneming was. Dus: hij moest naar Spa of naar Monte Carlo. Monte Carlo dan maar, dat was in dezen tijd van 't jaar een plausibeler rustoord.

Jawel, maar om naar Monte Carlo te gaan, had je ook geld nodig. Zoo erg veel niet, maar 'n vijf-, zeshonderd gulden was toch voor 'n dag of tien niet te veel. 'n Dag of tien? — Ja, goed, daarna kon je verder zien. . . .

Dus: hij moest, laten we zeggen, achthonderd gulden hebben, als je aan zeshonderd kunt komen, kan je ook wel achthonderd vinden. En dan: een tweede quaestie, die met deze samenhang: Hij moest met Galatea spreken. Wát moest hij haar zeggen? Van zijn groote transactie met Goldsman wist zij niets. Hans had het haar niet *durven* zeggen. Het was ook maar het veiligst, daar tegenover haar niet van te spreken. Zij mocht eens zich verraden, of . . . hm, te eerlijk zijn om den menschen wat voor te liegen. Want Hans was zich zeer bewust, dat te dezen tusschen Galatea en hem in den laatsten tijd een reeds aanmerkelijk breede kloof zat te gapen. Nu, dan zou hij haar eenvoudig zeggen, wat hij tegen de heele wereld, voor zoover die naar de redenen van zijn vertrek vroeg, zeggen zou: dat hij zich overspannen voelde; — al tijdens de plechtigheid van gisteren (dat was meteen een prachtige terloopsche verklaring van de diverse niet-in-den-haakschheden) En daarom, al-

vorens zijn colleges te beginnen, maar eerst een poosje naar 't Zuiden ging. Nu dadelijk.

En nu dadelijk zou hij er dan ook maar met haar over praten. Brief-en-nota van Goldsman in zijn zak; die gingen mee. Mocht die informeerden, telefoneeren, dan zou het dienstmeisje hem het antwoord voor iedereen geven: dat de Professor behoefte aan rust had, en voor 'n dag of tien naar 't Zuiden was. Die termijn „'n dag of tien” zou hij dan zeker kalm afwachten.

Galatea bleek nog f 800.— in voorraad te hebben. En dat leende hij, omdat het makkelijker geld was dan zijn louis Zijn louis zaliger, helaas!

* * *

Het was wel heel vreemd, zoo alleen op reis. Was hij nóóit geweest. Maar Galatea kon haar lessen niet in den steek laten; en nu! hij had nu ook het gevoel, haar niet zoo bepaald meer noodig te hebben. Glimlachend, met een hoovaardigen en verteederden glimlach, zoo één als waarmee wij dwaasheden onzer jeugd gedenken, bedacht hij, hoe hij een half jaar geleden nog zoo'n respect had voor een spoorboekje. De menschelijke kennis was toch gauw te leeren. Maar dat was eigenlijk een onplezierig idee, want waar kan je je dan op laten voorstaan?

Reizen was in-elk-geval *niets*! Heel genoeglijk leunend in een hoekje van een leege eerst-klas-coupé, keek hij het landschap eens aan, en las een beetje, in „De Zwarte Kat”, omdat de jongens aan 't station dat blad, met 'n verholen spot in hun aanprijzing, letterlijk aan dien kleinen kabouter hadden opgedrongen. Hij vond het moeilijke lectuur, en fronste geweldig over de lichtzinnige grappen en de overeenkomstige plaatjes; niet omdat hij ze bedenkelijk, maar omdat hij ze inspannend vond. Want de gedachte-associaties die ten grondslag lagen aan deze litteratuur, het fond van gevoelens waarop ze zinspeelden, was hem vrijwel nieuw. Hij besloot, eens een flinke studie van dit onderwerp te maken; dégelijk; zou zijn collega's eens wat litteratuur vragen; de Universiteits Bibliotheek zou ook wel 't één en ander hebben; die hadden van alles. Enfin, die krantenjongens hadden zeker wel aan hem gezien, dat hij een professor in de medicijnen was; dat ze hem al die ontkleede figuren hadden aanbevolen.

In Den Haag was een keurig jongmensch ingestapt; elegant; en met 'n gezicht van iemand die uitgaat, en van plan is, het er eens van te nemen; kortom de allures van véél jongemensen die in Den Haag in den Parijschen trein stappen. Hans Bril bekeek hem met belangstelling. Zoo'n mensch — 'n jong, vroolijk, onnadenkend genietend mensch, dat was hij nooit geweest. Maar hij kon 't nog worden Dat is te zeggen, — hij was een oud heertje, „zestig jaar” had hij als den meest bij zijn uiterlijk passenden leeftijd opgegeven, als hij dien moest opgeven. En hij had vaak heeren van zijn leeftijd over den reeds voelbaren „ouden dag” hooren klagen; — het aanhoorend met den superieuren glimlach, dien hij ook voor de moeilijkheden der armoede, en andere menschelijke noodden, had gehad. Hij had die nooit gekend; en wist niet wat „oude dag” eigenlijk zeggen wou Stramheid; minder goed hooren; minder goed zien ja, dat kwam daarbij dan gewoonlijk ter sprake.

Nu, hij zag als een valk; en hij hoorde ook uitstekend; maar die stramheid Hij had er nooit aan gedacht, maar als je eraan dacht, waarachtig, hij voelde, dat de knie van zijn linkerbeen, dat hij een tijd lang over 't rechter geslagen had gehad, pijn deed, nu hij dat been eraf tilde. Waarom tilde hij 't er ook af? Met die beenen over elkaar viel 't immers niet zóó op, dat ze te kort waren om den grond te raken; waar hij al vaak menschen verholen om had zien lachen Hij had 't dan ook eigenlijk gedaan bij wijze van próéf; om te voelen, of hij ook al 'n beetje stram was. En als je dat probeert, is 't resultaat altijd ontmoedigend.

't Jonge mensch wierp blikken op „De Zwarte Kat”, die Hans, na er tot Leiden over gepeinsd te hebben, op de bank tegenover hem had geworpen. „Is dat blad van u?” vroeg de jongeling. „Ga uw gang, ga uw gang”, antwoordde Hans met deftigen knik. Nu, en dat deed de jongeling toen, met respectueuze handen en een beleefd „Dank u zeer”. Die oude heer scheen een keurig man; die savoir-vivre toonde; zóó waardiglijk „De Zwarte Kat” tot je beschikking te stellen! En Hans keek vol heimelijke belangstelling toe. Die jongeling zou zeker ook wel gauw zeggen: „Dat is me nog wat moeilijke lectuur!” En 't blad beleefd aan den man, die zulke zware kost kon verteren, teruggeven. Maar neen — Hij las erin,

met 'n zekere plezierige gretigheid; en al hield hij zijn gezicht érg onverschillig, 'n psycholoog als Hans zag toch wel, dat 't hem interesseerde. Zou 't aanstellerij wezen? Of zou dat jongemensch — 't was haast ondenkbaar — wezenlijk zoo maar al die diepzinnige aforismen bij die medisch-ontkleede plaatjes begrijpen? Om zich een houding te geven, en te toonen, dat hij in elk geval ook niet voor de poes was, kocht hij in Rotterdam een exemplaar van het blad, waarin Chloriman zijn vermaarde artikelen schreef; en ging daar ernstig in zitten kijken.

De trein stond stil in Roosendaal. Hans schrikte. De pasmoelijkheden, den vorigen keer hier ondervonden, toen hij met Galatea uit Zwitserland kwam, schoten hem in de gedachten. Toen had de Engel hengered, maar — hij voelde het met een volkomen, onberedeneerde zekerheid — nu zou de Engel niet verschijnen om hem te helpen. Hoe dan nu? Hoe kwam hij er door?

Het idee maakte hem zoo onrustig, dat hij, bij 't zien van een paar zeer ambtelijk doende mannen, die niet rustig kón blijven afwachten, maar voor hen uit vluchtend de coupé uit wandelde. En inderdaad, die vlucht scheen doeltreffend te zijn, hetzij de controleurs dat kleine heertje niet hadden opgemerkt; óf de label aan zijn valies, met het kaartje „Prof. H. Brill, Amsterdam”, een voldoende aanwijzing hadden geacht dat het hier geen „indésirabelen” vreemdeling gold, of ze de heele contróle niet belangrijk genoeg vonden om ze nauwgezet te verrichten, — Hans werd, terwijl hij met misdadigers-schichtigheid op het wijde perron wandelde, niet lastig gevallen. En kon, na de controleurs, die door den zijgang van den spoorwagen liepen, buiten loopende te zijn tegengekomen, aan denzelfden kant waar *zij* den trein waren ingestapt, óók instappen, en, op eerbiedigen afstand achter hen aanwandele, zijn compartiment ongestoord bereiken. En toen reed de trein, die nóg meer te laat was dan gewoonlijk, al gauw weer door. „Den vreemde” in . . .

Hans voelde bij het idee „vreemde”, een ondanks alle resten van kabouterlijke en aanwinsten van menselijke parmantigheid, toch iets zeer onwennigs. Galatea was zoo ver! Wat was hij eigenlijk begonnen? Maar dan dacht hij weer aan de oorzaak van zijn heengaan: de schuld, de onbetaalbare reuzenschuld. En die voelde hij achter zich; hem voortjagende naar dat vreemde, dat toch ook veilige verte was.

Hij déjeuneerde in den restauratiewagen, het was er in dezen tijd van het jaar vrij stil. Het jongemensch dat hem van-wege zijn ouderdom en de daarmee verbonden geachte eerwaardigheid niet verder had durven aanspreken, en dat hij ook, van-wege de brillante jeugd en het *savoir-vivre* en de eerbiedwekkende trouwde met „De Zwarte Kat” niet aangesproken had, zat onder deze omstandigheden aan een apart tafeltje. Hans had geleerd veel te eten; en van tijd tot tijd honger te hebben. Het laatste was een gevolg van het eerste, maar het maakte dat ook prettig. Het is echt menschelijk prettig. En als je er een goed glaasje wijn bij drinkt, wordt het nog menschelijk-prettiger. En brengt je in een ietwat overmoedige stemming. Een half jaar geleden had die stemming zich bij Hans geuit in spelen met gordijntjes en lampeknopjes; nu was hij zooveel verder. Nu sprak hij het jonge mensch aan.

Dat was toen ze weer samen in den zijgang vóór hun compartiment stonden. Toen zei Hans:

„Mooi landschap”.

„Heel mooi”, zei het jongemensch, zoo beleefd als men zoo-iets zeggen kan.

Daarmee was dit onderwerp vrijwel afgesloten. En Hans, zulks aan zijn lyrische uiting verplicht, bleef zwijgend, met een ietwat bête bewondering, het geenszins opmerkelijke uitzicht bestaren. Dat nu niet alleen niet „heel mooi” meer werd, maar zelfs heel *niet* mooi. Want de trein reed langs zeer rommelige fabrieksterreinen. Het jonge mensch submeerde nu echter, als om hem te hulp te komen, het mooie in de richting der idee; en zei, met een zoeten glimlach:

„Iedere weg die naar Parijs leidt, is mooi!”

Dat was héél geestig gezegd, dacht Hans, die te dezen gauw bewonderde. Hij glimlachte dus ietwat onnoozel.

„Gaat u nog verder dan Parijs?” vroeg het jongemensch.

„Ik ga 'n dag of tien naar de Riviera”, zei Hans.

„Oh”, antwoordde de jongeling verheugd. „Daar ga ik ook heen”.

„Dat treft toevallig”, zei Hans, wien niets treffenders inviel.

„U gaat dan zeker voor uw genoegen?” hernam de ander. „Jaja”. . . . zei Hans, met de verstrooide geaffaireerdheid die hij placht voor te zetten, als hij zijn eigenlijke gedachten verbergen wilde. „Jaja. . . . Ik. . . . als. . . . ik moet eens een dag of wat uitrusten”.

„Juist”, zei het jongemensch, converzabel. „Nu, dat kunt u dan heerlijk doen. De heerlijke natuur, en Monte-Carlo. . . . Het casino. . . .”

„Juist, juist”, zei ook Hans, met denzelfden aanhef. En het viel hem in, dat hij misschien bij dat wereldwijze, zoo gemakkelijk zich bewegende jongemensch zoo ongemerkt wat opsteken kon. „U spreekt blijkbaar met kennis van zaken. U hebt zeker al meer daar. . . . verkeerd?”

De jongeling lachte een nonchalant-hoovaardig lachje. „Te Monte Carlo, meent u? Daar ga ik iederen winter 'n paar maanden heen.” Hij wierp nog eens een snellen onderzoekenden blik op Hans, en vervolgde: „Je kunt nergens voordeeliger je tenten opslaan”.

„Zoo”, zei Hans geïnteresseerd. „Is 't daar dan zoo goedkoop?”

„Dat niet”, zei het jongemensch, nu zéér nonchalant. — „Het leven is er duur. Maar als je wat speelt, góéd speelt. . . . Ik ga er ieder jaar een poos heen, en dat heeft me nog nooit iets gekost”. Hij tipte de asch van zijn cigarette af, met een beweging waaraan je duidelijk zag, dat het gesprek hem niet alleen niet erg interesseerde, maar hem bepaald ietwat verveelde. En, een blik werpend de coupé in — de monsterring van zijn bagage door iemand, die heelemaal niet met zijn gedachte is bij hetgeen hij zegt, zei hij, zich afwendend naar binnen: „Integendeel”.

„Integendeel”! Als door een honderdvoudigen versterker gekaatst, sloeg het woord in Hans' geest! „Integendeel” — dat wilde dus zeggen, dat hij niet alleen geen geld had verteerd, — die chique, die pracht-jongeling, die zeker wel zoo aardig wat voor zijn dagelijksch onderhoud noodig zou hebben —; maar dat hij nog geld overgehouden had! Dat was nu net precies de man, dien hij noodig had! Dat was een zoozeer te-passe komende hulp, dat hij aan den Engel moest denken. Snel keek hij zijn medereiziger aan. Maar neen, van een Engel had hij niets. Wel was hij „chic”, indrukwekkend chic, eigenlijk nog veel chiquer dan toen hij in „De Zwarte Kat” zat te lezen, ongenaakbaarder, koeler, onverschilliger. . . . En dat is toch maar je ware. . . .

Maar juist dat onverschillige, dat was zoo'n heerlijk echt bewijs, dat het waar was; dat hij werkelijk de kunst verstond, zooveel te winnen. Natuurlijk, dán was je koel, en afwerend; waarom zou je 't een ander óók leeren? Als hij 't intusschen nu eens van hem gedaan kreeg, dat die hem het geheim meedeelde? Maar, dat spreekt, zoo'n poging moest je met beleid, met heel veel *fijn* beleid ondernemen. . . .

Hans was een man van fijn beleid; op zijn manier. Zoodat het 't chique jongemensch, die eerst maar heelemaal niet begreep waar hij heen wilde, toch vóór de Fransche grens al volkomen duidelijk was. „Kom, professor — wou ú spelen?” vroeg hij toen met de opperste verbazing. „Nu ja, spólen, spólen doet iedereen zoo 'es te Monte Carlo; maar hoevelen spelen met systeem, werkelijk góéd — Misschien één op de duizend”. Het kwam er met zoo veel minachting uit, dat 't voor den professor, van wien aangenomen werd, dat hij tot die overgroote meerderheid zou behooren, bijna beleedigend was. Maar Hans' gedachten raceten zoo ingespanssen over den weg naar 't vurig-begeerde doel, dat hij op dergelijke kleinigheden ter-zijde niet letten kon.

„Er zijn verschillende systemen”, zei het jongemensch ten slotte, nonchalant als voren; als in mijmering. (*Wordt vervolgd*)

EEN NIEUWE WEDSTRIJD

KORTE VERHALEN

De foto-wedstrijd, door „BUITEN” uitgeschreven, heeft uitnemende resultaten opgeleverd, gelijk de lezers van „BUITEN” gedurende de afgelopen maanden hebben kunnen aanschouwen. Daarom meenen wij, dat een nieuwe wedstrijd de belangstelling van vele onzer lezers zal wekken. Ditmaal willen wij hen, die beter de pen (of schrijfmachine!) dan het fototoestel hanteeren, gelegenheid geven met elkaar te wedijveren in de kunst van het vertellen.

VOORWAARDEN

Voor de voorwaarden verwijzen wij naar de no. 20, 21, 22 en 23 van dezen jaargang.

Foto C. Steenbergh

DE SLOTGRACHT

DE SYPESTEIN

(Slot)

BINNEN werd het open haardvuur vervangen door centrale verwarming. Dit neemt niet weg, dat het interieur toch zeer middeleeuwse allures vertoont, met zijn torenkamers en wenteltrappen, zijn grillige gangen en zalen. Eerst verrees de bijgebouwde Sypestein herbouwd. Eerst verrees de bijgebouwde op het voorplein, de poortgebouwen, dan een toren, vervolgens een aansluitend gebouw, eindelijk de linkervleugel. Ze zijn alle vereenigd tot één kasteel, dat feitelijk een verzameling is van 7 gebouwen, evenzo nu bijeengebracht als de achtereenvolgende middeleeuwse heeren dit deden, als ze uit behoefte aan meerdere ruimte hun kasteel uitbreidden. ☒ De middeleeuwse illusie wordt nog versterkt doordat ook de grachten rondom weer op breedte zijn gebracht, de muren werden herbouwd, voor welken bouw de echt-middeleeuwse „reuzenmoppen” werden gebezigd. Maar wel het meest werkt mede tot een terugkeer van onze verbeelding naar voorbije eeuwen het park rondom, dat is aangelegd in den oud-Hollandschen tuinstijl van het einde der 16de en het begin der 17de eeuw, waarin de rozentuin niet ontbrak. De rozentuin, die ook nu weer, als de lucht trilt van zoele zomerwarmte, zijn geuren uitzendt als een verteederling voor den strakken afweer van kasteelmuur en veste. En door dezen tuinaanleg, die vagelijk weer doorbreekt in den gestileerden aanleg van moderne tuinen, raken we eenigszins verzoend met dit teruggrijpen naar het verleden. Een teruggrijpen, dat in zijn soort volkomen mag heeten, maar dat te duidelijker toont, hoever onze tijd ligt van de eeuwen, toen Floris' leenheer zijn burcht bouwde als een onneembare veste. Want zoo vreedzaam liggen de weiden rondom, dat iedere gedachte aan dreigend gevaar, tenminste op deze wijze, verre ligt. En rondom de wijde ruimte van Loosdrechtsche plassen schakelen

zich de zomerhuizen, verderop de woonhuizen van hen, wier strijd elders en op vreedzamer wijze gestreden wordt dan door de edelen en ridders, die geharrenast tegen den machtigen bisschop ten strijde plachten te trekken. De overblijfselen van deze wapentochten worden in de thans herbouwde zalen en vertrekken bewaard. ☒ Want ook het inwendige van Sypestein werd volledig gerestaureerd. Men heeft er echter naar gestreefd, volledig gerestaureerd. Men heeft er echter oude voorwerpen. Zoo zijn alle schouwen, deuren, deursluitingen, enz. uit den tijd; sinds jaren bijeenverzameld en aangekocht bij het sloopen van oude gebouwen. Evenals de steenen en het zware hout op dezelfde wijze werden bijeengebracht. De deurengsels, de hengsels en sluitingen van de vensters en luiken zijn ten deele oud en het ontbrekende werd nauwgezet bijgemaakt. ☒ Maar geheel kon de middeleeuwse sierkunst niet meer herleven: immers een belangrijk aandeel in de kleurgeving van een kasteel-interieur had de polychromie der vroegste meubelen. En deze was vergaan of eigenaar daarom gewenscht, niet opzettelijk opnieuw kleurrijke versieringen aan te brengen: het eikenhout werd liever in de was gezet en blank gelaten, zooals men trouwens reeds in de 16de eeuw placht te doen. Alles op te noemen wat in de zalen werd bijeengebracht, zou te ver voeren. ☒ Meest in overeenstemming met den oorspronkelijken aard van het kasteel is de wapenkamer, waar kanonnen, geweren, kurassen, helmen, handbogen, lansen, pieken en sabels een martialen inventaris vormen. Voor het overige werden oude curiosa op ieder gebied van over de heele wereld verzameld. ☒ Voor de trefpen van Sypestein zelf zijn vooral van belang de portretten van velen uit het geslacht Sypestein en van aanzienlijken in den lande met hen verwant. Er bevinden zich bij deze

collectie portretten door Moreelse, Miereveldt, Jan van Scorel, Nicolaas Maes, Cornelis Troost geschilderd. Zeer opmerkenwaardig door zijn moderne allure is het doek van G. van der Mijl, die in 1757 de kinderen van C. A. Sypestein bekoorlijk uitbeeldde. Tenslotte noemen we nog de portretten van Mr. Jan van der Does en zijn vrouw Beatrice van Sypestein, beiden door J. van Ravestein in 1615 geschilderd. Terwijl een groote collectie portretten van de gebroeders de Witt, waaronder zich verschillende unieke exemplaren bevinden, de zeer bijzondere aandacht heeft van den tegenwoordigen bewoner, die tijdens mijn bezoek het voornemen koesterde van deze portretten een nauwgezette beschrijving het licht te doen zien. Het kasteel „De Sypestein” voldoet thans als museum aan de maatschappelijke verlichtingen van dezen tijd. Tegen een klein entree is het voor het publiek opengesteld, dat er dan tevens de tentoonstellingen, welke hier telkens varieerend worden gehouden, kan bezichtigen. Met de musea van Utrecht en Amersfoort is „De Sypestein” de eenige plaats in het Gooi, waar de bezoekers gelegenheid hebben, naast de schoonheid der natuur, die van de kunst en de historie in deze streek te bewonderen.

RO VAN OVEN

Een excentrieke wandeljurk

HET eerste jaar van hun trouwen brachten zij de vakantie in Parijs door, maar in het tweede scheen hen iets onbepaalds tegen te werken. Enkele opdrachten werden zonder een geldige reden ingetrokken, haar vader verminderde hun toelage tot de helft en zijn eerste toneelstuk, waarvan hij zich maandenlang succes had voorgesteld, werd na de derde voorstelling van het repertoire afgenomen. — Dan gaan we maar vroeg in het seizoen naar Noordwijk, zei Bart. — Zou dat niet minstens zoo duur komen als een buitenlandsche reis? vroeg Gerda, bezorgd, hoewel haar gansche verlangen naar een langdurig verblijf in die badplaats uitging. — En we huren in het dorp een paar kamers, waar we rustig kunnen wonen en ik mijn roman kan afmaken, voegde hij er, geruststellend aan toe. Als men wil, kan men overal eenvoudig en dus goedkoop leven. Ze hadden zich echter nauwelijks geïnstalleerd, of het viel Gerda in, dat ze geen badcostuum had. Bart, voor wien het absoluut hetzelfde was of hij in een wereldstad óf een visschersdorp woonde, als hij maar werken kon, keek haar verbaasd aan, toen ze dat zei. Maar lieve kind, je hebt immers je heele bezit aan jurken meegenomen, meende hij. Trek dan, als je naar het strand gaat, iets anders aan, dan je bij het ontbijt draagt en noém dat je badcostuum. — Dommor, verweet ze hem, goedig, als ik in mijn jurk baad, wordt ze immers nat. Nu, je gelooft toch niet dat een badcostuum er droog in blijft. — Nee, maar dat mag nat worden; daar is het voor. Bart legde zijn vulpen neer en krabbelde besluiteloos met een potlood op een schoon vel papier. Intusschen trachtte hij Gerda aan te toonen, wààrom ze naar Noordwijk waren gegaan en dat ze, om gegronde redenen, voorloopig van nieuwe aankopen moesten afzien; zelfs van een badcostuum. Maar onderwijl hij praatte, keek zij peinzend naar een batiklap, die den halven wand achter zijn schrijftafel bedekte. Die lap en zijn tafel hoorden bij elkaar; lang voor zijn trouwen had ze achter zijn tafel gehangen, achtereenvolgens in zes of tien studeerkamers. Ik moest er dààr maar een van maken, zei ze eindelijk, op zachten maar beslist toon. Dan kost het geen geld en die lap slijt maar van aan den wand hangen. — O, dat is zoo erg niet, verdedigde hij, geschrokken, zijn batik. In het zoute zeewater zou ze veel eerder slijten. — Denk je héusch? Maar dan heeft ze tenminste nog éénig nut gehad. En Gerda nam koelbloedig de lap van den wand en spreidde haar

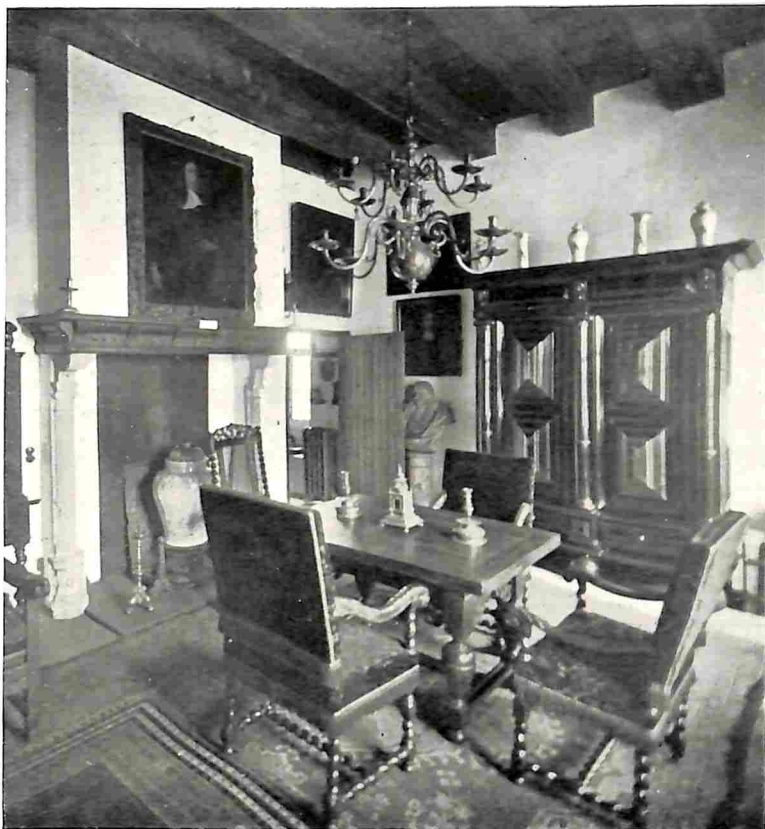

Foto C. Steenbergh

DE DE WITTENKAMER

op den divan uit. Bart keek er zwijgend naar, maar zijn gezicht vertrok, als voelde hij pijn. Hoe zou hij ooit weer rustig kunnen werken, als hij die bekende kleuren en figuren miste, voor zijn zoekend-opslaande oogen. Hij kon zich niet indenken dat één lap ter wereld haar vervangen kon. 't Is een mooie lap, mompelde Gerda nu, tevreden. Gek dat ik er niet eerder aan dacht, er iets van te maken. Ze draaide de veroordeelde eerst als een tulband om haar hoofd en daarna hing ze haar shawl, boezelaar, huiskleed en badcostuum om. Ze bewoog zich daarbij ijverig voor den spiegel en trachtte, zóó of rechtstreeks, op Barts gezicht te lezen hoé hij haar de batik vond staan. Maar hij keek voortdurend de verkeerde richting uit. Zijn vrouw en zijn batik waren hem liever, in *gescheiden* toestand. Eindelijk ging ze zitten en steunde de kin in de handpalm. Bart zag haar peinzen en begon te hopen dat haar beter Ik het winnen zou. Nu weet ik niet, of ik er een badcostuum, een kimono of een excentrieke wan-

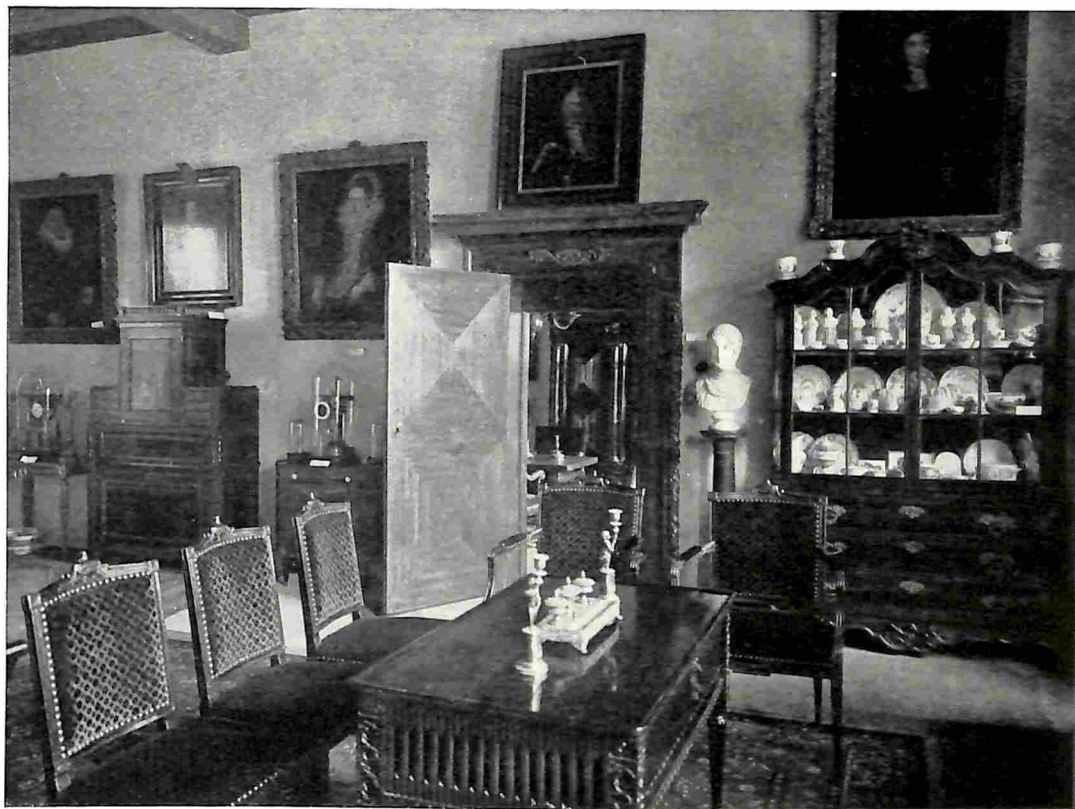

Foto C. Steenbergh

DE HOOGHE KAMER

deljurk van zal maken, zei ze, na lang overleg. Jammer dat de lap maar net voor één ding groot genoeg is. — Nu de lap toch eenmaal vermoord moet worden, doet het er immers niet toe hoé je het noemt, merkte Bart, een beetje bitter, aan. Maak iets wat je als kimono, badcostuum én excentrieke wandeljurk kan dragen. Gerda verweet hem dat hij met iets ernstigs spotte en wierp de batik weer languit op den divan. Ze knielde er op neer en toen Bart zich omkeerde bespeurde hij een schaar in haar hand. Hij huiverde, stak een pijp aan en ging de straat op. Toen hij anderhalf uur later, verzoeningsgezind, thuis kwam, hing zijn voormalig wandbekselsel om Gerda's slank figuurtje. Hij hield zich kranig en nam een houding aan, om het kunststuk objectief te beschouwen. — Wát zeg je er nu van? vroeg zij. Hoe vind je haar? — Ja, als wát heb je de lap nu aan? vroeg hij, weifelend. — Ook een vraag. Dit is immers een kimono. — Natuurlijk, een kimono, dat dacht ik al, gaf hij dadelijk toe. — Ze was zoo gelukkig en trotsch op haar werk dat ze er niet aan dacht, zijn ernst te betwijfelen. Bart echter had het product van haar kunst het *meest* voor een tabbaard, als St. Nicolaas pleegt te dragen en het *laatst* voor een kimono aangezien. Gerda had in het midden der lap een rond gat gesneden om haar hoofd door te laten en haar verder dubbel vastgenaaid, met uitsparing van een paar openingen voor de armen. Er ontbraken mouwen aan dit kleedingstuk en ook was het van voren en van achter wat te kort, voor haar slanke figuur. Maar Bart zweeg, om geen nieuwe domheden te debiteeren. — Ze is nog wat kort, de hals moet worden „afgezet” en er moeten mouwen in, zei ze dan. We hebben dus een stuk stof nodig. Dát was een vergissing; niet *hij* had dat stuk stof nodig, maar *zij*. Echter zou *hij* het moeten betalen, dus was er in élk geval iets gemeenschappelijks aan. Daarom ging hij met haar mee en beiden vergaten een stukje batik voor monster mee te nemen. — Gerda, in haar schik dat ze eindelijk winkelen ging, zocht tot ze het grootste magazijn van Noordwijk vond, dat geduldig scheen te wachten op de komst van den stroom seizoenklanten. Er was zelfs niet één koper binnen en het gansche personeel keek verheugd op. Ze liepen regelrecht in handen van drie verkopers, een winkelchef en een loopmeisje en de eigenaar wandelde waardig op hen toe. Gerda had nauwelijks één woord gezegd, of de balen stof zweefden van de stellingen af en rolden zich naar het scheen automatisch uit. Binnen drie minuten waren vijf personen druk in de weer, stoffen te demonstreeren, kwaliteiten op te hemelen en prijzen te vleien. Iemand stond ongeduldig te trommelen met een maatstok en de eerste bediende maakte zenuwachtige gebaren met een kolossale schaar, gereed om haar, bij de lichtste aanwijzing, ergens in te zetten. — Bart dacht angstig aan het weinige geld waarover ze te beschikken hadden, maar Gerda babbelde vergenoegd mee, over kleuren, kwaliteiten en prijzen; het leek hem, of ze van plan was een gansche uitrusting te bestellen. Af en toe keerde ze zich naar hem en vroeg iets, doch zonder haar te verstaan schudde hij telkenkeer „nee”. Hij was doodsbenauwd, dat de eerste bediende, bij een ander ge-

Foto P. Steenhuisen

JONGE KIEKENDIEVEN

baar van hem, de schaar in de een of andere rol stof zou zetten en hij vond den man een gezicht hebben, alsof het er bij hem niet op een paar meter méér of minder opaan kwam. Eindelijk viel hem een reddende gedachten in. — Het is eigenlijk toch vergeefsche moeite, Gerda, zei hij, zoo bedaard mogelijk. Je kunt immers zóó niet zien wat er het best bij kleurt. — Hoe zoo? Wil je zeggen dat je vergeten hebt een stukje batik mee te nemen? Bart gaf geen antwoord doch staarde peinzend naar de deur. Dié was wel te bereiken en eenmaal dààr, kreeg niemand hem ooit weer binnen. Maar Gerda stond geheel van personeel omringd. En, hoewel ze zijn ouwe, trouwe batik vermoord had, hield hij toch nog te veel van haar, om haar onbeschermd in handen te laten van deze lieden, wier eenigst levensgeluk „verkoopen” scheen. — Daar stoorde een luide stem zijn overpeinzing. — Bij batik? O, daar kan ik U wel patronen voor laten zien. De chef troonde hen mee naar een derde toonbank, wyl er al twee volledig in beslag waren genomen. Bart trachtte haastig uit te leggen waarom zijn vrouw onmogelijk keus kon maken, als ze geen lapje batik bij zich had, maar niemand luisterde naar hem. Bedienden droegen nieuwe balen stof aan, deze werden uitgerold en de eerste bediende begon ze aan te prijzen. Bart drong tot hem door en hield zijn hand, waarin hij de schaar had, tegen. — Het spijt me dat U al zooveel moeite hebt gedaan, zei hij met zoo vast mogelijke stem, maar mijn vrouw kàn niet beslissen, zonder ónze batik. De winkelchef zag hem wantrouwend aan en lachte hoonend. — Hoéveel meter zei U ook weer? wendde de eerste bediende zich tot Gerda en rakte zijn hand met de schaar los. — Er is

geen woord gesproken over *meters*, zei Bart nu scherp. De man met zijn dreigende schaar werd hem met het moment onsympathieker. Mijn vrouw kan trouwens zóó onmogelijk keus maken. — Neem me niet kwalijk, mijnheer, begon nu de eigenaar, op een toon van gezag. Eerst laat U mij mijn heele magazijn leegpakken en dan beweert U dat mevrouw geen keus kan maken. Snij af Meijer. — Wát afsnijden! riep Bart geërgerd. — Hoéveel meters zei U ook weer? herhaalde de eerste bediende. Ja, die stof kleedt U uitstekend. — Gerda had zich een lap om de schouders laten hangen en werd bijna bedwelmd door de bewonderende kreten van het personeel. — Gerda leg die lap neer! riep Bart, bevelend. — De eerste bediende trad echter haastig op haar toe, nam de lap van haar over en zette de schaar erin op de plek, waar haar hand de stof toevallig

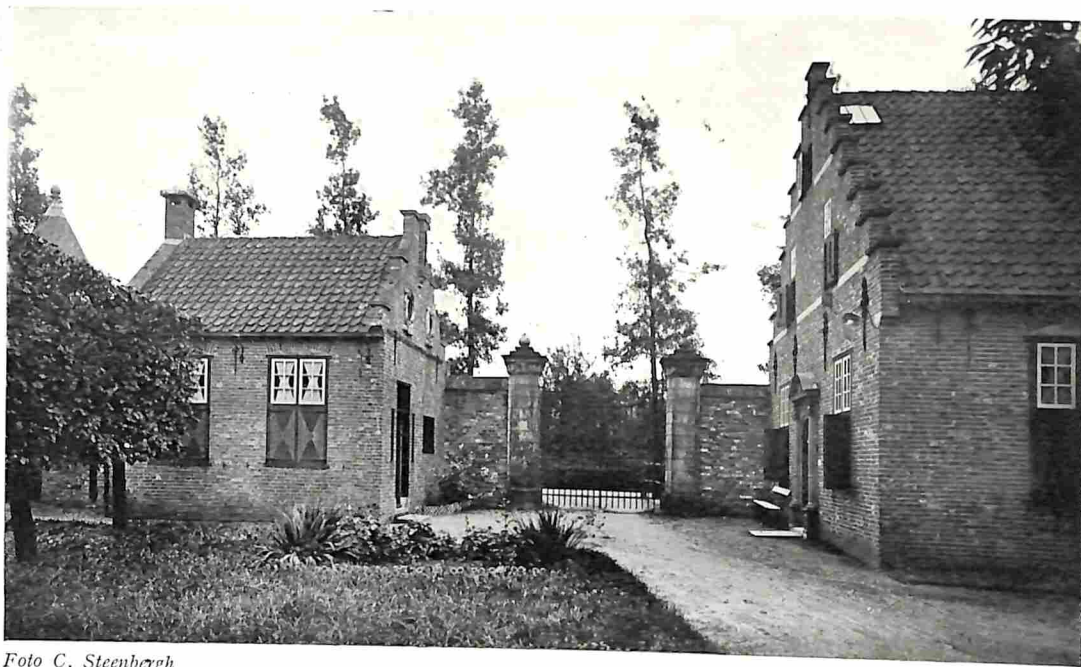

Foto C. Steenberg

DE SYPESTEIN. DE POORTGEBOUWEN

Foto A. Burdet

BROEDENDE WIJFJESKEMPHAAN

vasthield. Toen zweeg Bart maar en betaalde den prijs die hem genoemd werd en hij, innerlijk, buitensporig hoog vond. ☼ — Je was wel een beetje overhaastig, met je beslissing, merkte Gerda, op den terugweg aan. De stof is duur en de kwaliteit lijkt me ook niet zoo bijzonder. En je hebt wel twee maal zooveel laten afsnijden als we noodig hebben en nu moet ik nog afwachten of ze wel bij de batik komt. ☼ Inderdaad deed ze dat eigenlijk niet, maar toen ze hem vroeg of hij het goed wou gaan ruilen, keek Bart haar aan alsof hij een besluit nam tot zelfmoord. Daarom zei ze maar dat de kleuren van een excentrieke wandeljurk nooit bij elkaar pasten. En voor een kimono bestond heelemaal geen wet. ☼ Ze werkte de batik nu aan den hals af, naaide mouwen aan de armsgaten en verlengde het kleedingstuk van onder met een strook van de nieuwe stof. En daar het den volgende middag zonnig weer was, trok ze haar nieuw kleed aan en noodigde Bart uit, met haar mee te gaan, om te zien welken indruk ze op het publiek maakte. In de levendige overtuiging dat hij, zoover van hun geboortestad, haar eenige beschermer was, stemde hij daarin toe, doch nam zijn wandelstok met dikken knop mee. En op zijn voorstel „probeerde” ze de excentrieke wandeljurk eerst in de minst belooopen dorpsstraatjes. ☼ Die voorzorg bleek echter van onnut. Binnen tien minuten scheen het gansche dorp, alle woningen en winkels, te zijn leeggelopen, om Gerda in haar nieuwste jurk te bewonderen. En hoewel Bart den vorigen dag nog gehoord had, dat men wel met een kanon langs het strand kon schieten, zoo weinig gasten waren er nog pas, kwam het hem nu voor, dat heel Amsterdam en een goed deel der overige Nederlandsche bevolking een reisje had gemaakt naar Noordwijks minst belooopen straatjes, om Gerda in haar excentrieke wandeljurk te zien. Bovendien viel het hem op dat hij den critischen zin van zijn landgenooten, ten opzichte van dameskleeren, altijd onderschat had. Uit de luide gesprekken, om hem heen, werd hem duidelijk dat een ieder niet slechts zijn oordeel gaf aangaande den vreemden snit en

de harmonie der kleuren van Gerda's nieuwste kleed, maar zich ook moeite gaf te raden op welken naam het recht had en bij welke gelegenheid het gedragen moest worden. Toen werd het hem ook duidelijk, wàrom Gerda aanvankelijk gewiefeld had, wàt ze eigenlijk van zijn batiklapje zou maken: blijkbaar verkeerde ze nu nog zelf in twijfel, wàt het geworden was. En dat, waar de batik nog jaren lang den wand achter zijn schrijftafel iets huiselijks warms had kunnen geven. ☼ Sinds dien zonnigen middag hing het nieuwe kleed in de kast en wachtte blijkbaar geduldig zijn naam en bestemming af. Af en toe be kroop Gerda wel de lust, haar „kimono” als *badcostuum* in te wijden, maar dan verzocht Bart haar dringend, te wachten tot het slechte weer begon. Bij zonnig en windstil weer, immers, kunnen menschen onge loofelijk vroolijk en nieuwsgierig zijn en wat doe je daar alleen tegen, met een wandelstok met dikken knop?

RALPH SPRINGER

LUCHTKASTEEL

(Slot)

WAL is sterk euphemistisch voor het terrein, dat we betreden. Het is een oude steenen pier, wild begroeid met wilgen; uitstekend in zee, den stroom bepalend van het Rechterdiep. Aan den binnenkant is het één vegetatie van riet en biezen. We treffen het. De oostenwind joeg het water uit de kust. Hier en daar ligt het slib droog. We dringen de rimboe binnen. Eer het riet zich achter ons sluit, wiekt nog haastig een fuut aan ons voorbij, wit met zwarte streep, lang gerekte hals, door de platgestreken kuif iets verdikte kop. Ha, gij „glint” van het Noorddiep, groet voor ons vast de zee, wij komen straks! ☼ Nu is het oppassen. De klomplaarzen zakken telkens weg in de modder, tot de knieën in het water baggeren we langzaam vooruit. Het uitzicht is verdwenen, boven onze hoofden wuiven de rietpluimen. Voorzichtig volgen we den weg, dien gele, doode rietstengels van 't vorige jaar ons wijzen door 't moeras. Want daar is de meeste kans den kiekendief te vinden met zijn nest. Ha, al spoedig wiekt een „valk” omhoog en verdwijnt voor onze oogen. Onbewaakt ligt daar nu z'n nest van groote dorre takken, een kleine meter boven 't water. Onbeschermd liggen daar nu z'n vier witte, warme eieren. Onbeschermd, maar veilig, want wij zullen geen hand naar ze uitsteken. Verder baggerend naar een stukje open water, waar een meerkoet ons keffend roept, wisschen wij ons spoor uit, door de vertreden riethalmen weer overeind te zetten. ☼ Zoo doorkruisen we heel deze poel, rookend om de muggen ons van 't lijf te houden, elkander vindend en verliezend, zweetend van de inspanning en de warmte, die tusschen het riet broeit. We zijn blij, als we aan den oever even kunnen uitblazen, een slok thee drinken en rustig een nieuwe pijp kunnen stoppen. ☼ Dan wordt de boot weer tewatergelaten

KOKMEEUWEN

en verder gaat het, links reeds de biezenvelden uit zee, rechts de groote pol, de Ramspol, het ze doel van onzen tocht. Maar wat voor wits glinstert daar tusschen de blinkende golven? Pats, weg is het? Nu opletten, waar het weer boven komt. Ha, daar 50 M. verder is het weer. Onrustig zwemt het heen en weer. Foetsjie, weg al weer. Langzaam roei ik verder, de boot van 't riet afhoudend, mijn vriend betuurt scherp met zijn kijker elk blikkerend golfje, links, rechts, achter en voor. Daar, daar rechts komt ie weer boven. Ah, nu toont hij zich goed, 't is een nonnetje, een mannetje, waarschijnlijk vrij zeldzaam zomers in ons land; maar wij zullen hem elken morgen zien, als we uitvaren en iederen avond, als we langzaam huiswaarts keeren. ☞ De Ramspol heeft den vorm van het „spiegelei” der treinconducteurs. De stok is weer een oude begroeide pier, aan de zeekant begrensd met uitgestrekte rietvelden; 't „spiegelei” zelf is een hoog stuk land aan 't eind van de stok, met gras- en klaversoorten begroeid. Hoog steekt hij uit zee op. Bij dezen lagen waterstand liggen een paar kleine zandbankjes droog, waar 't nu wemelt van kempfanen. De tijd der spiegelgevechten is voorbij, maar toch stelt menige haan zich in positie, kop tegen den grond, kraag naar voren, snavel vooruit, ten aanval en ten afweer gereed. ☞ We laten den punter zachtjes drijven en bewonderen dit schitterende kleurengedoe. Er zijn veel koekoekveeren bij, maar daar tusschenin staat een prachtige sepia-kraag en een gele, en een witte en een zwarte. Voorzichtig komen we dichterbij, tot op 25 M. afstand en hebben nu het schoonste schouwspel ter wereld voor den kijker. Hoe lang we zoo in de boot gelegen hebben, weet ik niet, wel, dat, toen de hanen en hennetjes eindelijk opvlogen, we zelf nauwelijks meer overeind konden komen. ☞ We landden op het zandbankje en gingen op de pol genieten van iets, waar een stedeling eenvoudig geen begrip van heeft. Voor ons uit de zee, niet grootsch en majestueus als de Noordzee, een vrijwel spiegelend vlak, maar ze geleidde onze oogen naar onmetelijke ver-ten, slechts begrensd door een dikke donkere streep ver-af: Schokland en een kleinere

dunnere streep dichtbij, die later bleek te zijn een slibbank, waarop een 500 aalscholvers te rusten zaten. ☞ Achter ons het riet- en biezenveld. En daarboven zweefden links 7 groote kiekendieven, één er van was duidelijk 't wijfje van de grauwe, telkens toonde ze ons haar witte stuitvlek. De anderen zullen voor 't meerendeel bruine geweest zijn. Daar gleden ze, de bruine roovers, ze wankelden telkens iets heen en weer als een vlieger, wiens staart niet zwaar genoeg is. Ze hadden geen haast en bestreken toch in korten tijd een uitgestrekt terrein. Waarschijnlijk hadden ze alle eieren en verborg het riet dus misschien nog een even groot aantal. Toen gingen mijn gedachten terug naar een warmen nazomermiddag, toen ik op een grasland aan zee een kleine twintig heb zien zitten, oudere en jongere en ik herinnerde me, hoe we wederkeerig schrokken, toen we elkander ontdekten. Onvergetelijk oogenblik als dit, nu ze daar voor ons in de lucht hingen, machtige roovers van het biezenveld, schrik van iedere meerkoet. ☞ Met moeite wendden we onze blikken naar rechts en daar was toch ook wel iets te zien. Een vijftig reigers stonden bij elkander in 't lage water, meerkoeten zwommen overal rond; telkens kwamen nieuwe troepen schollewaars aanzetten en

plonsden in zee; zomertalingen waren ontelbaar en kempfanen als musschen in menigte. In de verte zat een groep zwarte sterns op de fuikstokken en de boven het water uitstekende ringen van de fuik. Wij stonden en stonden maar en wenschten ons een Bengt Berg om dit alles op te nemen en voor altijd vast te leggen. ☞ Dit was groot, dit was majestueus, dit was goddelijk. En 't was voor ons weggelegd dit te genieten en als een kostelijke schat straks mee te nemen in 't gewone, alle-daagsche leven. Toen we eindelijk onzen blik daarvan losmaakten, bemerkten we pas, dat een paar gele kwikstaarten niet ver van ons hun nestje bouwden, we begrepen, dat er behalve de woeste schoonheid der groote vogels en onmetelijke water-, biezen- en rietvlakten, nog een andere, een andersoortige, de intieme schoonheid was van het klein-gedoe. ☞ Daarom trokken wij het rietland in en hebben Gods grootheid geschouwd in het baardmannetje, broedende op z'n nestje in 't riet, in den rietzanger, fluitend als de regenwulp, zoodat wij

al omhoog staarden en bijna al tellen gingen, hoeveel er zouden overtrekken, in de nestelende stekelbaarsjes, die onzen aandacht trokken, toen we moe aan de slootkant neerzegen. ☞ Ach, ik zou u zoo-veel nog kunnen vertellen: van de glint, eigenaar van het Noorddiep; van het oeverloopertje langs den IJssel; van den prachtigen bleekkopkiedief, dien wij betraptten, toen hij de eieren van een meerkoet leegslorpte; van den roerdomp die ons wegkijken wou en dien wij wel naar z'n nest wilden kijken; van de wintertalingen, die op een goeden avond ons opwachtten langs den weg, om ons een wel te rusten te wenschen; van de torenvalken, die zoo handig een hoogen uitkijkpost betrokken, van de rietgorzen en de karekieten, van grutto's en tureluurs en scholeksters, van een biezen-slibrimboe, waar ik in de blauwe modder wegzakte en niet heen en weer kon en waaruit ik alleen door ver-eende krachten werd bevrijd; doch dat alles bewaar ik tot een volgend maal, als gij weer mijn luchtkasteel bezoekt en wij vandaaruit met volgeladen punter de wildernis intrekken, om met volgeladen hart terug te keeren.

J. I. VAN SCHAIK

DETAIL DER KLOOSTERGANG VAN SAN GIOVANNI DEGLI EREMITI

Dwars door het land der Maffia

WE hebben eenige heerlijke rustdagen te Taormina achter den rug, waar we hebben genoten van de schitterende natuur en het prachtige uitzicht op de azuurblauwe zee, de groene heuvels met de schilderachtig gelegen tuinen en huisjes en de massieve berggroep, waarboven de Etna met de in de zon schitterende sneeuwtoppen uitsteekt. We hebben de traditioneele wandeling gemaakt naar 't Grieksche theater, waar men een prachtig uitzicht heeft op den Etna en het tegen de heuvels gebouwde Taormina. We hebben nog meer uitstapjes gemaakt, zijn zelfs — Taormina ligt hoog — langs pittoreske kronkelpaadjes naar beneden geloopt en hebben een zeebad genomen en we hebben ook heel dikwijls geluierd in de laten koesteren door de zon van Taormina. Maar eindelijk jaagt de reislust ons weer verder en zitten we weer in den trein, die ons thans naar Girgenti aan de tegenovergestelde kust van Sicilië zal voeren. Tot Catania hebben we de kust gevolgd, een mooie maar eenigszins eentonige route, maar even voorbij

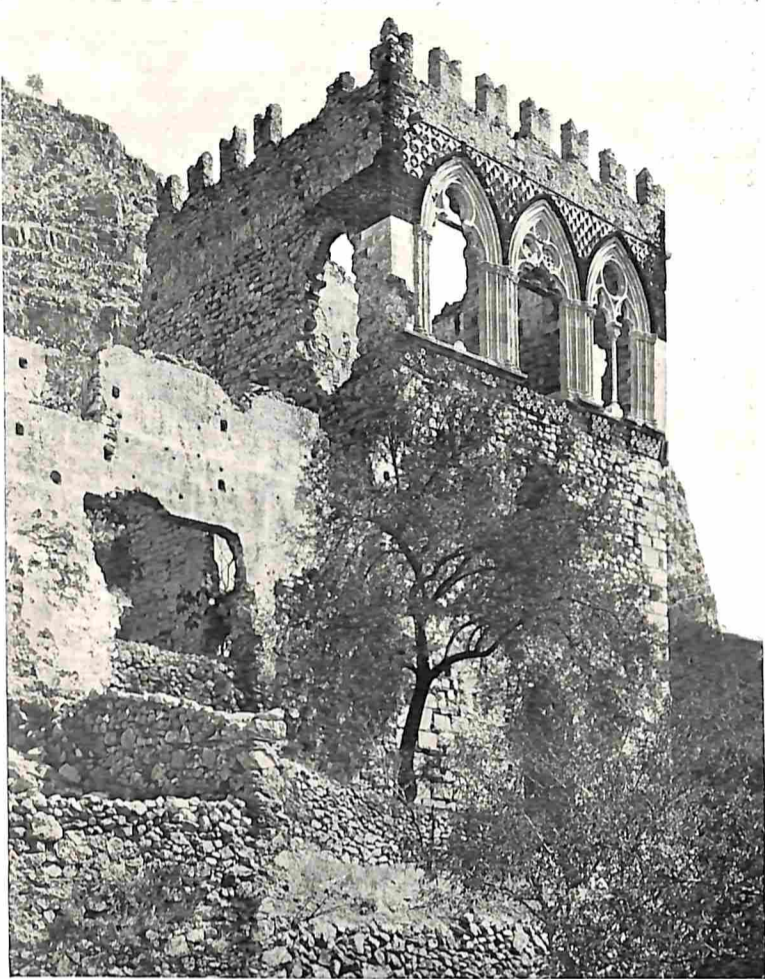

Foto Brogi

BADIA VECCHIA TE TAORMINA

Catania buigt de spoorbaan het binnenland in. Het is een voortdurende stijging door een door hoge bergkammen ingesloten dal. We sporen langs akkers en velden met hoog sappig gras. De arbeiders, het is reeds laat in den middag, trekken huistoe. Het is ons reeds eerder opgevallen, hoe weinig huizen op het land staan, af en toe duiken hofsteden op als Romaansche burchten met groote breede rondbogige poorten en schietgaten in de muren, dan weer heeft men het uitzicht op een stadje, dat als een bergvesting tegen de rotsen ligt. Daarheen trekken de boeren in kleine karavanen, gezeten op de met manden beladen ezeltjes. Zij zien er in hun lange jassen en breedgerande hoeden met cilindervormigen bol uit als goedige roovers. Soms moeten ze uren en uren trekken voor ze hun woning bereikt hebben, want de meeste boeren zijn uit veiligheidsoogpunt stadsbewoners. Heel vroeg in den morgen trekken ze op hun ezeltjes mijlen ver naar hun werk, om 's avonds naar huis terug te keeren. Anderen, die wat meer met aardsche goederen gezegend zijn, hebben zich met vier of meer gezinnen in een versterkte boerderij gevestigd. Welvoorzien van verdedigingsmiddelen is zoo'n hofstede, terwijl er bovendien steeds 's nachts wacht wordt gehouden. Boven de zwaar met ijzer beslagen deur is een schuinaflopend kijkgat aangebracht, waardoor de portier, zonder dat men hem van buitenaf kan neerschieten, kan zien, wie aanklopt! Alles uit vrees voor bandieten! Het valt tevens op, dat men geen vee in de weide ziet.

Nergens, hoewel het gras heel mooi staat, kan men loslopend vee of paarden ontdekken. Dit vindt ook al weer zijn oorzaak in het eene woordje, dat heel Sicilie beheerscht: Vrees! Vrees voor diefstal. Men kan hier onmogelijk het vee vrij laten weiden. Alleen in groote kudden onder toezicht van dikwijls gewapende herders wordt het vee geweid en 's avonds naar afgeschoten welbewaakte plaatsen overgebracht. We stijgen aldoor, steeds wisselt de natuur. Het is als een kaleidoscoop van bloemen. Gouden hellingen van bloeienden brem, uitgestrekte velden vol gele en witte margrietten, wartschieten helroode klaprozen en paarse distels. Dan weer onherbergzame streken begrensd door grillige bergkammen en wilde kloven. De grauwe rotsen gelijken op afgebrokkelde cyclopmuren, vol zwartbruine plooiën en gleuven door het eeuwig afzijpelende water. In de diepte kronkelt zich een weg, die in een kloof, waar in de nabijheid een burchtruïne staat, wordt opgelost. Het is een der oude heirwegen, die eens door de roovers onveilig werden gemaakt. Nog geen 70 jaar geleden kon niemand dezen pas doorgaan zonder een vrijgeleide van een of anderen rooverhoofdman. Wilden toeristen in die dagen door Sicilië reizen, dan moesten ze een escorte van roovers huren, die de reiskoets vergezelde en de reizigers veilig en wel op de plaats van bestemming afleverde. Dezelfde roovers, die nog geen dag later er geen been in zouden zien deze reizigers om hals te brengen, gedroegen zich tijdens het escorte als gentlemen en zouden hun leven gewaagd hebben om hun beschermelingen tegen aanvallen van andere autoriteit te verdedigen. Wanneer vroeger de een of andere autoriteit van het eene gedeelte van het eiland naar het andere moest reizen, moest er eerst met de roovers over een vrijgeleide voor het moeste personage onderhandeld worden. Tenslotte kwam men na jaren van onderhandeling tot een soort van vergelijk, waarbij de roovers toezegden voortaan regeeringspersonen en koeriers met rust te laten, mits de regeering hun in hun zaken vrij spel liet! Een regeering, het was die der Siciliaansche Bourbons, die dus officieus de roovers steunde! Dit heeft er ook al toe bijgedragen, dat het vruchtbare binnenland nooit tot bloei kon komen, dat de boeren niet in afzonderlijke hofsteden op het land durfden wonen en hun toevlucht, we schreven het boven reeds, of in steden of versterkte dorpen zochten, of in tot boerderijen ingerichte burchten. Tegen de bandieten waren ze hier betrekkelijk veilig, maar niet voor de aanhangers der maffia, voor de geheimzinnige vereeniging der brandschatters, die met dood, brandstichting en vernietiging van den oogst dreigden, wanneer de eigenaars der landerijen of de pachters weigerden een zeker percentage van de opbrengst van het

Foto Gebr. Alinari

RUINE VAN HET GRIEKSCHE THEATER TE TAORMINA

land of een steeds terugkerende „belasting” aan de hoofdliden der maffia uit te keeren. Onder alle lagen der bevolking telt de maffia haar leden. Tot verleden jaar was zij het schrikbeeld aller Sicilianen, totdat de huidige regeering met kracht tegen deze bende is opgetreden, duizenden en duizenden leden heeft doen gevangen nemen en zwaar doen veroordeelen. Heel moeilijk ging dit, want aanklagers en getuigen waren lastig te vinden, want wie eenmaal tegen de maffia getuigde, wist, dat hij niet lang meer te leven had! Weinigen waagden het ook een klacht in te dienen, want het kwam toch immers wel voor, dat onder de autoriteiten, onder de eigen chefs der aanklagers leden der maffia schuilden. En waren niet soms in verschillende gezinnen vaders, zoons of broeders maffiosi, zonder dat de een het van den ander wist. Bij een der laatste processen, het vorig jaar gehouden, bleek, dat zich zelfs oud-burgemeesters onder de gearresteerden bevonden, terwijl in een plaats van nauwelijks 8000 inwoners niet minder dan 2000 volwassenen op een of andere wijze met de maffia in verbinding stonden! ☼ Zeer geslepen gingen de leden der maffia te werk. Zij hadden lange lijsten aangelegd, van de landeigenaars en boeren, die in aanmerking kwamen gebrandschat te worden. De slachtoffers werden één voor één onder handen genomen. Wanneer het tegen oogsttijd liep en de boomgaarden een rijken oogst beloofden, dan werd door de leden der maffia op zekeren dag een deel van den oogst gestolen, de volgende nacht bracht een nieuw verlies. De wanhopige eigenaar begreep, waar het heen moest; zich tegen een nieuwen diefstal te verdedigen durfde hij niet, uit vrees door de maffia uit den weg te worden geruimd. Hij klaagt daarom zijn leed aan eenige van zijn kennissen, zeker wetend, dat een van hen met de maffia in verbinding zal staan. Zijn „vriend”, natuurlijk een maffioso, raadt den eigenaar aan een zekere som aan hem af te staan, hij zal het geld dan wel aan de maffia afdragen. Maar omdat dit een gevaarlijk werkje is, moet hij, de „vriend” er ook wat aan verdienen en de ongelukkige eigenaar kan niets anders doen dan hem de gevraagde som plus bemiddelaarspercentage af te staan. Maar daarmee is hij tevens gered, want van den dag der betaling af houdt de plundering van zijn boomgaarden op. Niet alleen de grootgrondbezitters en de kleine boertjes behoorden tot de slachtoffers, ook winkeliers en handelaars, kortom ieder van wien wat te halen was, viel in de termen gebrandschat te worden. Men werd als bij de belastingen voor zooveel à zooveel aangeslagen, kreeg als het ware zijn aanslagbiljet thuis en weedegeen, die weigerde de geëischte som te betalen, hij liep kans den een of anderen dag uit den weg te worden geruimd, of men dreigde zijn kinderen te vermoorden! ☼ De maffia hield zich echter niet alleen onledig met het brandschatten der bewoners, zij bemoeide zich ook met het publieke leven, oefende invloed uit bij de verkiezingen, bij de aanstelling van overheidspersonen, enz. Het is zelfs een keer voorgekomen, dat men den pasbenoemden Directeur der Siciliaansche Bank, die was aangesteld om aan het wanbeheer der vroegere directie een einde te maken, binnen enkele weken vermoordde! Ieder begreep, dat de maffia er achter zat. Het volk wist zelfs de daders, waaronder een parlamentslid aan te wijzen. De beschuldigten, leden der maffia, werden natuurlijk door een Siciliaansche rechtbank bij gebrek aan bewijs vrijgesproken. Getuigen, die eerst

bezwarende verklaringen hadden afgelegd herriepen hun beschuldigingen. (Met geld en dreigementen waren getuigen in Sicilie makkelijk om te kooplen!) De familieleden van den vermoorde legden zich echter niet bij de uitspraak neer en de zaak werd opnieuw aanhangig gemaakt, ditmaal niet onder de oogen der maffia, maar 2 dagen sporens verder te Milaan! Nog schenen de daders vrijuit te geraken, totdat het Parlement er zich mede bemoeide. Het Siciliaansche parlamentslid werd in staat van beschuldiging gesteld en moest tenslotte bekennen! ☼ Men kon ook de diensten der maffia kooplen. Voor zooveel à zooveel kon men een politiek tegenstander een hak zetten en zelfs, maar dat was heel duur, uit den weg ruimen! Men kon de maffia gebruiken om hooger op te komen, om, wanneer men eenmaal aan de tafel der grooten aanzat, iets af te werpen in den wel wat hebzuchtigen „bedelnap” der maffia! ☼ Men kan zich voorstellen, we zeiden het boven reeds, hoe moeilijk het voor de regeering was de maffia aan te grijpen. Niemand durfde toch

immers tegen de gevreesde maffia te getuigen! Eerst, toen niet alleen de leiders der maffia gearresteerd werden, maar ook een deel der slachtoffers, die met zware straffen als helers bedreigd werden, wanneer ze niet opbiechtten aan wien ze het hun afgeperste geld hadden afgedragen, kwamen de beschuldigingen los. Dit had monsterprocessen tengevolge, in sommigen kwamen niet minder dan 700 beklaagden voor! Strenge straffen werden uitgesproken en voorloopig schijnt Sicilië hierdoor van de maffia verlost te zijn. Voor hoe lang? ☼ Maar laten we onzen weg naar Girgenti vervolgen. Nog steeds stijgen we. Langs de spoorbaan staan grillige cactushagen. Het is de beroemde Indische vijgen-cactus. De groene vruchten hebben zich reeds aan het dikke ronde stekelige blad vastgezet. Om de heuvels legt zich een blauwachtige doorzichtige nevel, de wolkenmassa's torenen op elkan- der, jachten achter elkaar aan. Uit de sombere regen-zwangere lucht vallen de eerste druppels. Dan breekt een zondvloed los, die urenlang aanhoudt. Heuvels en velden verzinken in een triestig grijs. Heel arm en treurig

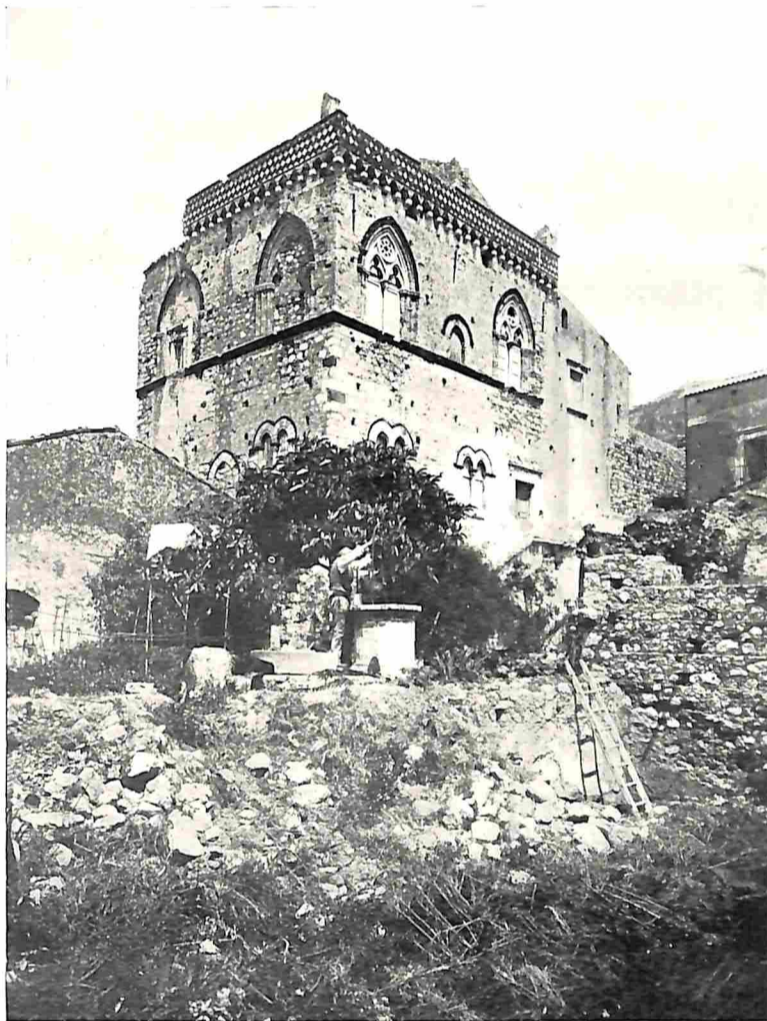

Foto Galifi Crupi

KASTEEL VAN DEN HERTOG VAN SAN STEFANO

liggen de weinige gehuchten als kleine rooversnesten tegen de rotsen. Ook hier weer de karavaantjes van boerenarbeiders, die naar huis trekken. Maar nu zijn het heel droefgeestige karavaantjes, die door de modderige brij der stijgende kronkelwegjes moeizaam vooruitkomen. De mannen gehuld in hun lange regenjassen, die tot aan den grond reiken, de hoofden schuilgaand onder de breede kap sjokken door het mistgordijn van den regen voort als melancholieke zwarte schimmen. Achter hen aan trippelt een kudde geiten en bokken. ☼ Dan valt de avond, de regen klettert tegen de ruiten, we duiken in onze jassen weg en dommelen in tot we eindelijk Girgenti bereiken, het Agrigentum der Romeinen, het oude Akragas der Grieken met de vele Grieksche tempelruïnen. En den volgenden dag keeren we de moderne stad den rug toe, wanneer we tenminste dit meer dan 15 eeuwen oude rooversnest in verge- lijking met de stad der oudheid modern mogen noemen en dwalen rond door de tempelruïnen. Aardbevingen en de ruwe handen der plundersaars hebben de meeste tempels tot den grond gelijk gemaakt. Van sommigen als die van Castor en Pollux staan nog enkele zuilen met brokstukken van architraven. Maar als een wonder verrijst nog bijna gaaf de z.g. tempel van Concordia, dateerend uit de 5e eeuw voor onze

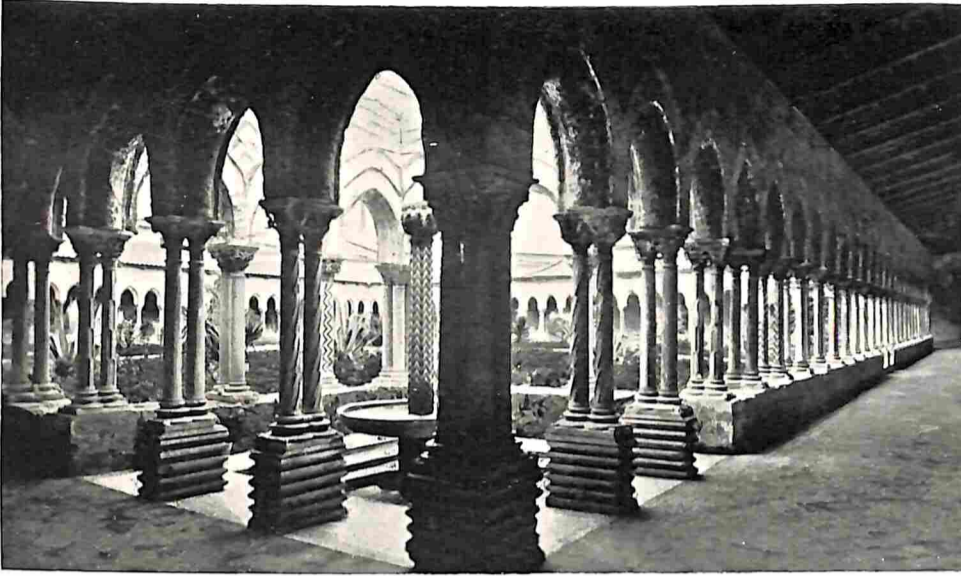

Foto Galiji Crupi

KLOOSTERGANG VAN DEN DOM TE MONREALE

jaartelling. Voor den leek bijna gaaf, maar voor den kunstkenner is nog slechts het toch nog majestueuse skelet overgebleven, want het fijne gekleurde stukwerk, dat eens de zuilen, kapiteelen, architraven en andere onderdeelen bedekte, heeft reeds lang van het poreuse kalksteen losgelaten. De steen heeft zijn oorspronkelijke tint teruggekregen, een verweerde kleur van dof verguldsel, zoodat het in 't zonlicht is, of de tempel uit stofgoud is opgetrokken. En even verder liggen weer andere tempelruïnen temidden van een exotischen plantengroei en wanneer we eindelijk weer naar de moderne stad terugkeeren, vaagt bij het hooger stijgen langzaam het beeld weg van den gouden tempel, die als een heilige relik der Grieksche oudheid staat temidden van cypressen en eeuwig-groene olijffboomen.

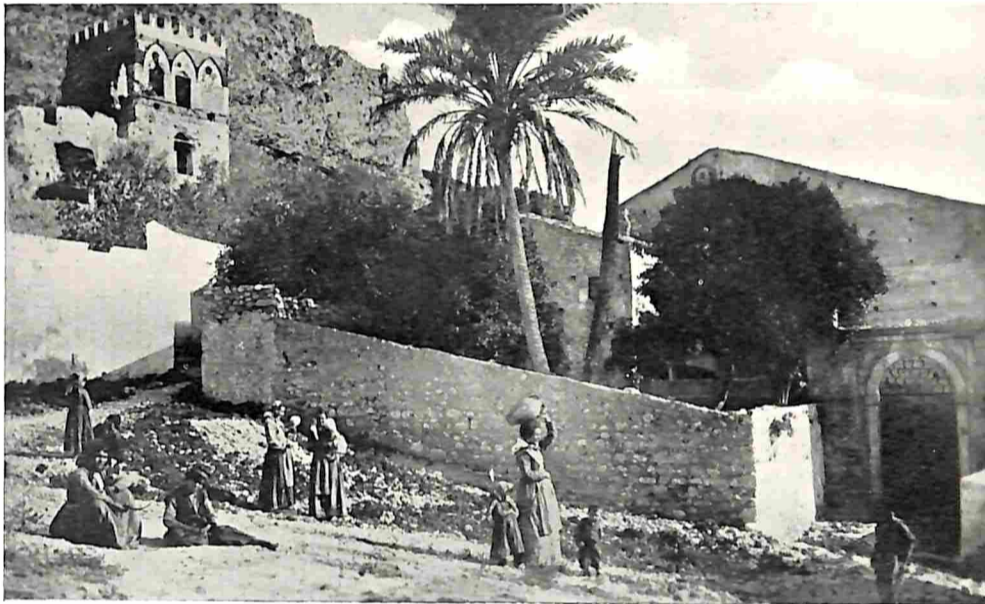

Foto Galiji Crupi

WATERDRAGENDE VROUW TE TAORMINA

J. F. BAER v. HEMMERSWEIL

ROODBORSTJES

DAT zijn van die echt vertrouwelijke vogeltjes. Even maar nemen ze de bedachtzame terughoudendheid van alle, ook de minst schuwe dieren in acht tegenover ons, — maar wanneer ze merken met goed volk te doen te hebben, is de vrede geteekend en blijven ze onze gezellige vrienden voor altoos. Ze weten heel goed dat er uit den bewerkten tuingrond bij het spitten en graven voor de roodborst altijd wat lekkers omhoogkomt en daarom zijn ze trouwe metgezel, vooral in najaar en voorjaar, van boscharbeider en tuinman. ☼ Wie hun hart stormenderhand veroveren wil moet ze trakteren op meelwormen, de larven van de meeltor die bij bakkers en grutters wel te vinden zijn of anders wel te koop als voeder voor siervogels in vogelwinkels. Daar zijn ze gewoon-weg dol op, ze volgen je om een meelworm op den voet als een hond of kat pleegt te doen en ze eten meelwormen uit je hand, die kleine lieve vogels met hun roode vestje aan en hun guitig schitterende, zwarte gitoogjes. ☼ Doch ook wat broodkrumels doen wonderen, in den win-

tertijd vooral, wanneer de roodborst de woningen der menschen zoekt, zelfs in hun huizen komt, in schuren of broeikassen om warme beschutting komt vragen, of op hoop van wat voedsel maar binnen treedt zonder kloppen. ☼ Stel dat vertrouwelijke beroep op uw goedheid nooit of te nimmer teleur, hoor! ☼ Ik ken een wegwerker langs een Gelderschen straatweg, die maandenlang op hetzelfde plekje, gezeten op een hoop steenen, langs den weg opgetast staand, zijn middagboterham nuttigde en van den eersten dag af hield hem daarbij een roodborstje gezelschap, dat terwille van de kruimeltjes brood als een kameraadje om hem heen huppelde, uit zijn hand at en zelfs een liedje ging zingen boven op zijn met een rooden band omgeven uniformpet. ☼ Zoo weet ik ook hoe op een andere plek de boscharbeiders dagelijks een koffievuurtje stookten in den guren tijd, waarop ze elken dag hun veldflesschen warmden en waarbij ze gezamenlijk hun brood aten en gezelschap van een viertal roodborstjes, dat daar altijd te vinden was en hun komst afwachtte. ☼ Zelfs hield de warmte, welke uitstraalde van het onder de asch gedooft vuur die kleine koukleumers nog lang op den dag daar bijeen, waarbij de goede gaven van een paar boscharbeiders, die een handjevol kippenvoer meenamen van huis af en toe, ook de vogels aan die plek bonden. ☼ Straks zei ik dat de roodborstjes lieve vogeltjes waren. Hun uiterlijk voorkomen en de rustige, vertrouwelijke omgang met de menschen maken dan ook een heel aardigen indruk. Denk nu echter niet dat roodborstjes altijd zo engelachtig lief zijn! Als de roodborst op mijn voerplankje zit des winters en ik treed plotseling voor het raam dichtbij de vogelvoerplaats, dan doet de manier, waarop dat vogeltje me star en recht in de oogen blijft zitten kijken, me wel eens twifelen of 't eigenlijk geen brutaaltje is. Bang is de roodborst heelemaal niet! Hij is op zijn hoede als de beste, doch vlucht niet voor hij dat bepaald noodzakelijk vindt

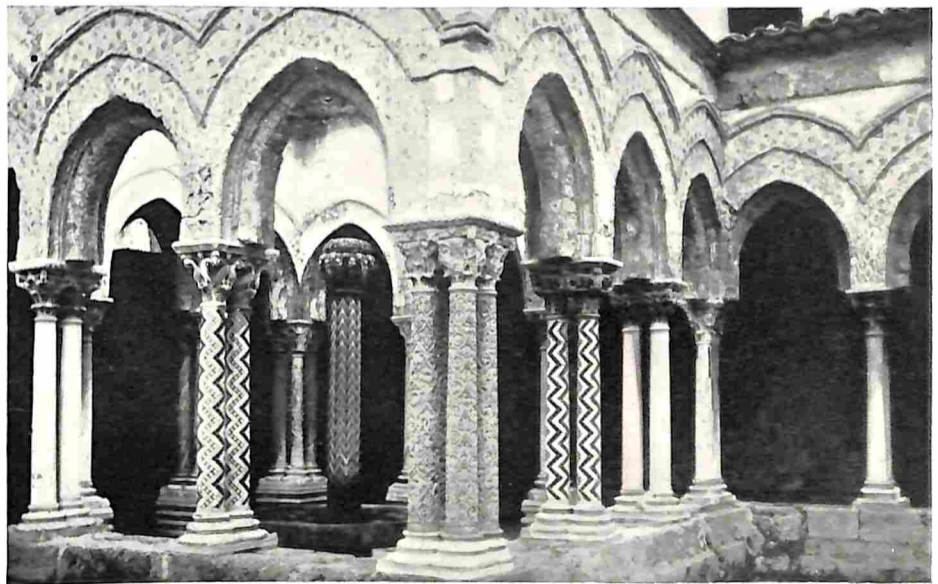

Foto Galiji Crupi

HOEKJE VAN DEN KLOOSTERHOF TE MONREALE

en dan vlug als de wind. En een vechtersbaas op zijn tijd, nou! De strijd om voedsel, welke ook in de vogelwereld zoo-veel gevecht en gekriuw met zich brengt, vindt hem klaar met dapperen durf. Om te beginnen heeft elk roodborstje zijn eigen, juist afgebakend voedselgebied, waarvan de grenzen onderling uitgevochten zijn en waarbinnen geen tweede roodborst zich ongestraft waagt. Eenmaal uitgevlogen jongen uit een roodborstennest worden door hun ouders de wereld ingejaagd, als 't moet met scherpe snavelhouwen. ☼ De wijde wereld in, en verover je een plekje daarop, is hun leus. Maar ook tegen andere vogels van ongeveer dezelfde grootte bindt de roodborst den strijd aan, als 't om een plekje op het voorplankje gaat. De zwartkopmeesjes en de pimpeltjes zijn gewoon bang voor hem, maar ook de farschgebouwde en heusch niet zachtzinnige koolmees of de brutaalste vink wordt door hem soms op de vlucht gejaagd. ☼ Die kleine, roode rakker heeft een eigen manier van aanvallen, merkte ik! Hij doet ineens, al vliegend een luchtsprong en komt recht op het plekje, waar de vijand zit. Die gaat van schrik over zoo'n stoutmoedigen aanval om te beginnen op de vlucht, want onderliggende partij is niemand graag, nietwaar! Het komt dus wel uit wat de Engelschen zeggen, als ze het roodborstje een vechtersbaas noemen en zijn liedje vertolken als een triomflied over zijn overwinning op den vijand, dien hij slag op slag toebracht en geheel en al, dubbel en dwars versloeg. Het roodborstenliedje, bestaande uit mooie, heldere hoge toontjes, die plotseling door geroffel afgewisseld worden, is in dien zegezang terug te vinden: I beat, beat, beat him thouroughly, quite, quite, quite thouroughly! ☼ Men zou het bijna niet gelooven als men daar dien kleinen krentoog ziet zitten, breeduit in den kouden wind, met al zijn veeren opgezet, om maar zooveel mogelijk lijfswarmte tusschen dat zachte dons en gevederte gevangen te houden, zooals menschen in een los gebreide, dikken wollen bouffante doen met in de schouders teruggetrokken hoofd. ☼ 't Is dan zoo'n onschuldig, ruig bolletje dons van groenachtig bruin, blauwgrijs en oranjerood, — maar bij het minste onraad wipt het scherpgesnavelde kopje op en de felle oogjes turen onderzoekend dien kant uit, en even later is plots verdwenen die alleraardigste, leuk brutale oranjeklant uit onze vogelwereld. G.

EEN ZEVENTIG-JARIGE

Veel geluk, meneer Steenbergh. We zijn te laat met onze gelukwensen, wat aan hun welgemeendheid niets afdoet. Maar . . . ieder, die U, den fotograaf van „Buiten” kent, weet, dat Uw eerste deugd of liever Uw voornaamste gebrek, Uw bescheidenheid is. En deze was oorzaak, dat ons nu pas ter oore kwam, dat „onze” fotograaf den 9en Juni 70 jaar is geworden. Een verrassing, die des te grooter was, omdat niemand, die U kent, zou vermoeden, dat ge dezen leeftijd reeds hebt bereikt. Uw werklust is er niet minder om geworden, Uw meesterschap in Uw vak is met de jaren misschien nog toegenomen. Ieder, die het voorrecht heeft met U samen te werken, waardeert U, houdt van U om Uw hulpvaardigheid, Uw waarlijk-menschzijn. ☼ Van harte hopen we, dat ge nog jaren Uw krachten aan „Buiten” zult wijden, even volkomen als ge dit tot nu hebt gedaan. Proficiat!

IN HET RIJK DER STILTE

1) DOOR CHARLES G. D. ROBERTS

ONDER HET IJS-DAK

I

ZWAK dringend door het dak van sneeuw en mooi blauw ijs, bracht de scherpe winter-zonneschijn bijna een zomerschen gloed op den bruinen bodem van het meer. Onder het ijs was het water nu bijna zoo warm als in den zomer, daar het meer gevoed werd uit bronnen, die zoo diep lagen, dat de jaargetijden bijna geen temperatuursverschillen veroorzaakten. Hier en daar verhieven zich enkele waterplanten die zoo groen waren als in Juni. Doch inmiddels was de wind die in de bovenwereld over het ijs en de sneeuw blies zoo intens koud, dat de sterke noordelijke boomen er door spleten en slechts enkelen der geharde pooldieren der wildernis hem dorsten tarten, hoe fel hun honger ook was. Zij hurkten huiverend neer in hun holen onder omgevallen stammen of in het hartje der dichte pijnbosschen en wachtten in spanning af tot de strengheid van den winter en de scherpste van den winter wat afnamen. Slechts beneden in het meer in de groote ruimten van barnsteengeel water onder het ijs-dak leefde men druk en veilig. De wind mocht toemeloos loeien, de koude mocht haar doodende hand zwaar op bosch en heuvel leggen; maar de bevers in hun onzichtbare schuilplaats merkten er niets van. Het eenige wat kou en wind konden doen, was de dikte van hun ijs-beschutting een paar duim dikker en hun rustiger zekerheid nog zekerder maken. ☼ Het meer was groot, had een oppervlakte van eenige aren en in het midden een diepte van ruim vijf voet, zoodat de bevers daar ruimte hadden voor spel en lichaamsbeweging. Langs de hellende randen was het ijs onder zijn deken van wel vijftien voet sneeuw, één vaste massa tot op den bodem. ☼ De bevers van dien plas bewoonden een hol aan den rand van het diepe water niet ver boven den dam. Dit hol was een huis met breeden

C. J. STEENBERGH. DE ZEVENTIG-JARIGE FOTOGRAAF VAN „BUITEN”

voet en koepelvormig dak, opgetrokken uit leem, veen en handig doorengestregelde takken en stak zoowat vier voet boven de oppervlakte van het ijs-dak uit. Schoon met een diepe sneeuwlaag bedekt, viel dit dak iederen prooizoeker der wildernis in het oog en dan snoof deze begeerig naar de warme bever-lucht, die uit uiterst kleine luchtgaatjes bij den top omhoog steeg. Maar hoe begeerig, hoe uitgehongerd de zwervende roovers ook waren, de kleine koepel- en dambouwers daarbinnen bleven onbewust en ongevoelig voor hun roofzucht. De koepel was ruim twee voet dik, stevig gebouwd en bevroren tot hij bijna zoo hard was als graniet. Onder al de zoekende woudbewoners was er geen wiens klauwen sterk genoeg waren om zich een doortocht te scheuren in dien beveiligenden wand. In het hart van hun tent, in een ruimte bekleed met droog gras even boven waterpeil, woonden de bevers warm en veilig. ☼ Doch de bevers waren door het ijs-dak en den bevroren koepel niet slechts beschermd tegen den geesel der poolkoude en de wreedheid hunner vijanden. Ook tegen het voedselgebrek van den winter hadden zij maatregelen genomen.

(Wordt vervolgd)